

## Literatura

- Allen K, Pearson-Stuttard J, Hooton W, et al: Potential of trans fats policies to reduce socioeconomic inequalities in mortality from coronary heart disease in England: cost effectiveness modelling study. *British Medical Journal* 2015; 351: h4583.
- Brát J (a): Transmastné kyseliny – problém vyřešen. *Výživa a potraviny. Zpravodaj pro školní a dietní stravování* 2021; 76(3): 41–42.
- Brát J (b): *Vliv konzumace palmového oleje na zdraví*. 2021. Dostupné z: <https://www.udrzitelnypalmovyolej.cz?p=856>.
- Brát J, Baranyk P: *Mýty a fakta o pěstování a zpracování řepky olejky v ČR*. Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejnin. Praha 2019. Dostupné z: <https://www.olejnadzlatto.cz/wp-content/uploads/2019/11/myty-final-2019-web.pdf>.
- Brát J, Doležal M: Složení tuků v maloobchodní síti v roce 2016. *Potravinářská revue* 2016; 3: 14–18.
- Brát J, Doležal M: *Vyznejte se v olejích a tucích!* Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejnin. Praha 2023.
- Brát J, Dostálová J: Je kokosový tuk skutečně superpotravina? *Výživa a potraviny* 2016; 71(2): 33–37.
- Brouwer IA. *Effects of trans-fatty acids intake on blood lipids and lipoproteins: a systematic review and meta-regression analysis*. WHO Geneva 2016. Dostupné z: <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/246109/1/9789241510608-eng.pdf>.
- De Souza RJ, Anand SS: Saturated fat and heart disease. *British Medical Journal* 2016; 355: i6257.
- Department of Health: *Healthy Food for Life – The Food Pyramid* 2016. Dostupné z: <http://www.healthyireland.ie/health-initiatives/heg/>.
- Eckel RH, Jakicic JM, Ard JD, et al: AHA/ACC Guideline on Lifestyle Management to Reduce Cardiovascular Risk: A Report of the American College of Cardiology/American Heart Association Task Force on Practice Guidelines. *Circulation* 2014; 129: S76–S99.
- EFSA Panel on Dietetic Products, Nutrition, and Allergies: Scientific Opinion on Dietary Reference Values for fats, including saturated fatty acids, polyunsaturated fatty acids, monounsaturated fatty acids, trans fatty acids, and cholesterol. *EFSA Journal* 2010; 8(33): 1461, p. 107.
- EFSA Panel on Dietetic Products, Nutrition, and Allergies: Scientific Opinion on the extension of use for DHA and EPA-rich algal oil from *Schizochytrium* sp. as a Novel Food ingredient. *EFSA Journal* 2014; 12(10): 3843, p. 17.
- Harris WS, Mozaffarian D, Rimm E, et al: Omega-6 fatty acids and risk for cardiovascular disease: A science advisory from the American heart Association Nutrition Subcommittee of the Council on Nutrition, Physical Activity, and Metabolism; Council on Cardiovascular Nursing; and Council on Epidemiology and Prevention. *Circulation* 2009; 119(6): 902–907.
- Harvard School of Public Health Department of Nutrition: *The Healthy Eating Pyramid* 2012. Dostupné z: <https://cdn1.sph.harvard.edu/wp-content/uploads/sites/30/2012/10/healthy-eating-pyramid-huds-handouts.pdf>.



- Hu FB, Stampfer MJ, Manson JE, et al: Dietary saturated fats and their food sources in relation to the risk of coronary heart disease in women. *American Journal of Clinical Nutrition* 1999; 70: 1001–1008.
- Chowdhury R, Warnakula S, Kunutsor S, et al.: Association of dietary, circulating, and supplement fatty acids with coronary risk. *Annals of Internal Medicine* 2014; 160: 398–406.
- Chowdhury R: *Saturated fatty acids and cardiometabolic risk – a fresh look at the available evidence*. Oils and Fats International Congress, Kuala Lumpur, 21. 10. 2016.
- Jakobsen MU, O'Reilly EJ, Heitmann BL, et al: Major types of dietary fat and risk of coronary heart disease: a pooled analysis of 11 cohort studies. *American Journal of Clinical Nutrition* 2009; 89: 1425–1432.
- Johnson GH, Fritsche K: Effect of dietary linoleic acid on markers of inflammation in healthy persons: a systematic review of randomised controlled trials. *J Acad Nutr Diet* 2012; 112: 1029–1041.
- Joint WHO/FAO Expert Consultation: Diet, nutrition and prevention of chronic diseases. *WHO Tech. Report Series* 916, WHO Geneva 2003. Dostupné z: [http://archive.oxha.org/knowledge/publications/who\\_fao\\_dietnutrition\\_cdprevention\\_2003.pdf](http://archive.oxha.org/knowledge/publications/who_fao_dietnutrition_cdprevention_2003.pdf).
- Légrand P: *New French Nutritional Recommendation for Fatty Acids*. FAO and WHO 2013. Dostupné z: <http://www.fao.org/3/a-as572e.pdf>.
- Letters to the Editors: Comments and response: Association of dietary, circulating, and supplement fatty acids with coronary risk. *Annals of Internal Medicine* 2014; 161: 453–459.
- Li Y, Hruby A, Bernstein AM, et al: Saturated Fats Compared With Unsaturated Fats and Sources of Carbohydrates in Relation to Risk of Coronary Heart Disease: A Prospective Cohort Study. *J Am Coll Cardiol* 2015; 66(14): 1538–1548.
- Mensink RP: *Effects of saturated fatty acids on serum lipids and lipoproteins: a systematic review and regression analysis*. WHO Geneva 2016. Dostupné z: <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/246104/1/9789241565349-eng.pdf>.
- Micha R, Khatibzadeh S, Shi P, et al: Global, regional, and national consumption levels of dietary fats and oils in 1990 and 2010: a systematic analysis including 266 country-specific nutrition surveys. *British Medical Journal* 2014; 348: 1–20.
- Ministerstvo zdravotnictví České republiky: *Výživová doporučení pro obyvatelstvo ČR*. Liberec: Geoprint, 2005.
- Mozaffarian D, Micha R, Wallace S, et al: Effects on coronary heart disease of increasing polyunsaturated fat in place of saturated fat: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *PLoS Med* 2010; 7(3): e1000252.
- Mu H, Høy CE: Effects of Different Medium-Chain Fatty Acids on Intestinal Absorption of Structured Triacylglycerols. *Lipids* 2000; 35V 83–89.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011, o poskytování informací o potravinách spotřebitelům.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 ze dne 20. prosince 2006, o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin.
- Nařízení Komise (EU) č. 376/2010 ze dne 3. května 2010, kterým se mění nařízení (ES) č. 983/2009, o schválení a zamítnutí schválení určitých zdravotních tvrzení při označování potravin, která se týkají snížení rizika onemocnění a vývoje a zdraví dětí.



- Nařízení Komise (EU) č. 384/2010 ze dne 5. května 2010, o schválení a zamítnutí schválení určitých zdravotních tvrzení při označování potravin, o snížení rizika onemocnění a o vývoji a zdraví dětí.
- Nařízení Komise (EU) č. 432/2012 ze dne 16. května 2012, kterým se zřizuje seznam schválených zdravotních tvrzení při označování potravin, jiných než tvrzení o snížení rizika onemocnění, a o vývoji a zdraví dětí.
- Nařízení Komise (EU) č. 440/2011 ze dne 6. května 2011, o schválení a zamítnutí schválení určitých zdravotních tvrzení při označování potravin, týkajících se vývoje a zdraví dětí.
- Nařízení Komise (EU) č. 536/2013 ze dne 11. června 2013, kterým se mění nařízení (EU) č. 432/2012, kterým se zřizuje seznam schválených zdravotních tvrzení při označování potravin, jiných než tvrzení o snížení rizika onemocnění, a o vývoji a zdraví dětí.
- Nařízení Komise (EU) č. 686/2014 ze dne 20. června 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 983/2009 a (EU) č. 384/2010, pokud jde o podmínky použití některých zdravotních tvrzení týkajících se účinku rostlinných sterolů a rostlinných stanolů na snížení LDL-cholesterolu v krvi.
- Nařízení Komise (EU) č. 1226/2014 ze dne 17. listopadu 2014, o schválení zdravotního tvrzení při označování potravin, jež se týká snížení rizika onemocnění.
- Nařízení Komise (EU) 2019/649 ze dne 24. dubna 2019, kterým se mění příloha III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1925/2006, pokud jde o transmastné kyseliny jiné než transmastné kyseliny přirozeně se vyskytující v tučných živočišného původu.
- Nordic Nutrition Recommendation 2012*. Dostupné z: <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:704251/FULLTEXT01.pdf>.
- Nordic Nutrition Recommendation 2023*. Dostupné z: <https://pub.norden.org/nord2023-003/nord2023-003.pdf>.
- Praagman J, Beulens JW, Beulens JW, et al: The association between dietary saturated fatty acids and ischemic heart disease depends on the type and source of fatty acid in the European Prospective Investigation into Cancer and Nutrition – Netherlands cohort. *American Journal of Clinical Nutrition* 2016; 103(2): 356–365.
- Public Health England: *Guidance The Eatwell Guide 2017*. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/the-eatwell-guide>.
- Pyramida DGE 2021*. Dostupné z: [https://www.olejnadzlatu.cz/?page\\_id=986](https://www.olejnadzlatu.cz/?page_id=986).
- Pyramida FZV: Česká potravinová pyramida 2013*. Dostupné z: <http://www.fzv.cz/pyramida-fzv/>.
- Pyramida výživy pro děti 2014*. Dostupné z: [http://www.khsstc.cz/dokumenty/pyramida-vyzivy-pro-deti-4126\\_4126\\_86\\_1.html](http://www.khsstc.cz/dokumenty/pyramida-vyzivy-pro-deti-4126_4126_86_1.html).
- Pyramida pro moderní Česko: Výživa a potraviny. Zpravodaj pro školní a dietní stravování 2021*; 76(1): 9–10.
- Ramsden CE, Zamora D, Leelarthapin B, et al: Use of dietary linoleic acid for secondary prevention of coronary heart disease and death: evaluation of recovered data from the Sydney Diet Heart Study and updated meta-analysis. *BMJ* 2013; 346: e8707.
- Ramsden CE, Zamora D, Majchrzak-Hong S et al: Re-evaluation of the traditional diet-heart hypothesis: analysis of recovered data from Minnesota Coronary Experiment (1968–1973). *BMJ* 2016; 353: i1246.
- Report of an Expert Consultation: *Fats and Fatty Acids in Human Nutrition*. FAO Food and Nutrition Paper 91 2010. Dostupné z: <http://foris.fao.org/preview/25553-0ece4cb94ac52f9a25af77ca5cfba7a8c.pdf>.



- Report of the Scientific Committee for Food: *Nutrient and energy intakes for the European Community*. Commission of the European Communities, Luxembourg 1993.
- Restrepo BJ, Rieger M: Denmark's Policy on Artificial Trans Fat and Cardiovascular Disease. *Am J Prev Med* 2016; 50(1): 69–76.
- Rosinger A, Carroll MD, Lacher D, et al: Trends in Total Cholesterol, Triglycerides, and Low-Density Lipoprotein in US Adults, 1999–2014. *JAMA Cardiology* 2017; 2(3): 339–341.
- Ruprich J, Bischofová S, Hortová K, et al. *Studie obsahu a zastoupení transmastných kyselin v mateřském mléce v ČR*. Státní zdravotní ústav, Centrum zdraví, výživy a potravin 2018. Dostupné z: [http://www.szu.cz/uploads/CZVP/TFA\\_MM\\_final2.pdf](http://www.szu.cz/uploads/CZVP/TFA_MM_final2.pdf).
- Sacks FM, Lichtenstein AH, Wu JHY, et al: Dietary Fats and Cardiovascular Disease: A Presidential Advisory From the American Heart Association. *Circulation* 2017; 136(3): e1–e23.
- Siri-Tarino PW, Sun Q, Hu FB, et al. (a): Meta-analysis of prospective cohort studies evaluating the association of saturated fat with cardiovascular disease. *American Journal of Clinical Nutrition* 2010; 91: 535–546.
- Siri-Tarino PW, Sun Q, Hu FB, et al (b): Saturated Fatty Acids and Risk of Coronary Heart Disease: Modulation by Replacement Nutrients. *Current Atherosclerosis Reports* 2010; 12(6): 384–390.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/32/ES ze dne 23. dubna 2009, o sbližování právních předpisů členských států týkajících se extrakčních rozpouštědel používaných při výrobě potravin a složek potravin.
- Směrnice Komise 2006/141/ES ze dne 22. prosince 2006, o počáteční a pokračovací kojenecké výživě a o změně směrnice 1999/21/ES.
- Spaaij CJK, Pijls LTJ: New dietary reference intakes in the Netherlands for energy, proteins, fats and digestible carbohydrates. *European Journal of Clinical Nutrition* 2003; 58: 191–194.
- Společnost pro výživu: *Výživová doporučení pro obyvatelstvo České republiky*. 2012. Dostupné z: <http://www.vyzivapol.cz/vyzivova-doporuceni-pro-obyvatelstvo-ceske-republiky/>.
- The Eatwell Plate: *The Eatwell Plate 2011*. Dostupné z: [http://www.dchs.nhs.uk/assets/public/dchs/llb//tools/tools\\_1-11/6\\_DCHS\\_A5\\_8pp\\_The\\_Eatwell\\_Plate.pdf](http://www.dchs.nhs.uk/assets/public/dchs/llb//tools/tools_1-11/6_DCHS_A5_8pp_The_Eatwell_Plate.pdf).
- Tsuji H, Kasai M, Takeuchi H, et al: Dietary Medium-Chain Triacylglycerols Suppress Accumulation of Body Fat in Double-Blind, Controlled Trial in Healthy Men and Women. *J Nutr* 2001; 131: 2853–2859.
- Wang DD, Li Y, Chiuve SE, et al: Association of Specific Dietary Fats With Total and Cause-Specific Mortality. *JAMA Intern Med* 2016; 176(8): 1134–1145.
- Wang Q, Afshin A, Yakoob MY, et al: Impact of Nonoptimal Intakes of Saturated, Polyunsaturated, and Trans Fat on Global Burdens of Coronary Heart Disease. *J Am Heart Assoc* 2016; 5: e002891.
- Zong G, Li Y, Wanders AJ, et al: Intake of individual saturated fatty acids and risk of coronary heart disease in US men and women: two prospective longitudinal cohort studies. *British Medical Journal* 2016; 355: i5796.